

VEZETŐK LAPJA

A MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

A TARTALOMBÓL

TISZTITÁBORT VÉGEZTÜNK...

MAGYARSÁGTUDAT ÉS CSERKÉSZETÜNK

MELLÉKFOGLALKOZÁSBAN CSERKÉSZ

CSALÁDI EST

INTÉZETBEN NÖTT FEL KIS KORA ÓTA

HOGYAN NYERJÜK MEG A SZÜLŐKET...

A CSAPATPARANCSNOK ÉVI JELENTÉSE

CSEH TIBOR: SZERVEZÉS, TANÍTÁS, LELKESÍTÉS

HAZAMENTEK:

LIGETI LÁSZLÓ, CSCST.

HEVESI NAGY TIBOR, CSCST.

DR. PÓKA ERVIN, CSCST.

2000

90. SZÁM

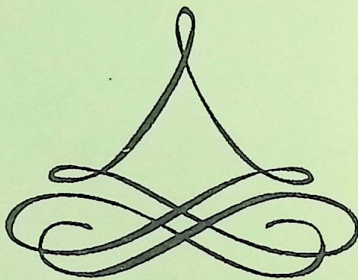
Kedves VL olvasótábor!

A Vezetők Lapjának e száma új szerkesztő munkáját dicséri: örömmel mutatom be Avvakumovits Ottó cscst.-et. Ottó bá San Francisco mellett él és hosszú éveken át az ottani cserkészmunkában tevékenykedett, sok évig, mint csapatparancsnok. Ottó bá nagyon örülne, ha többen beszálnátok a VL munkájába, főleg érdekes és időszerű cikkek beküldésével lehetne munkáját megkönnyíteni. Ottó bát el lehet érni avvakumovits@earthlink.net drótposta címen. Várja megjegyzéseiteket, hozzászólásaitokat és cikkeiteket.

Ugyanakkor meg szeretném köszönni Dr. Ádám Jánosnak, mindannyiunk által jól ismert Ádám atyának, sok éves szolgálatát, mint VL szerkesztő. Ádám atya majdnem húsz évig szerkesztette a VL-t. Munkája sok cserkészvezetőnek adott útmutatást, ötleteket és lelkesítést. Köszönjük az áldozatvállalást és várjuk a további VL cikkeket Ádám atyától.

Jó munkát és jó olvasást!

Lendvai-Lintner Imre
KMCSSZ elnök

Tisztítábort végeztünk...

Szemelvények a tisztjelöltek VK tábor-végi gondolataiból

...Ahogy özönlenek be az emberek, ismerős üdvözléseket, kedves köszöntéseket láttam, és úgy éreztem mintha egy nagy család mozaikjából újra összeállna. Irigyeltem őket, hisz egy kicsit kakukktójszának éreztem magam, senkit sem ismertem. ...Az egyenruhába való átváltás és a köszöntő után kezdtem ismerkedni a csapattársaimmal és igazi tagnak éreztem magam, amikor a zászlófelvonás után a magyar lobogót láttam lobogni. Magyar vagyok, magyar vagyok - ám utaztam vagy ötezer mérföldet - és újra kis hazánkban éreztem magam. ...Furcsa, de én, aki ott-hon születtem, nagyon sok magyarsággal kapcsolatos dolgot tudtam itt meg: néprajzot, népi kultúrát, mesét, játékot és éneket. Sajnos nem tudok énekelni, de megpróbáltam és ez engem lelkesített. A szakmai tudást említve, fontos megjegyezni: nagyon köszönöm, hogy itt lehettem és teljes szívemből fogom a cserkészszépművészetet táplálni. Köszönöm a tábor-tüzek romantikáját, és a szeretetet, gondoskodást, amit itt kaptam. Ha lehetőségem lesz rá, szeretnék újból visszajönni és a "cserekészlevegőt" újra szívni.

Lakó Péter (Magyarország)
(folytatás a 21. oldalon)

Magyarságtudat és cserkészetünk

*Előadás a Jubileumi tábor megnyitásán, Fillmoreban,
2000. augusztus 11-én*

Bár a magyarságtudatba beleszületni nem lehet, több-kevesebb magyarságtudata azért minden magyarnak van. Lehet még akkor is, ha nem is tud magyarul, vagy nincsen magyar hangzású neve.

1932-ben, katonai szolgálatom vége felé, fiatal tűzmesterként egy nagy hadgyakorlaton vettem részt. A gyakorlat végén, annak kiértékelésekor, négy magyar tábornok, négy magyar hazafi állott előttünk: Rumpelész tüzérségi szemlélő, Werth Henrik vegyesdandár parancsnok, Stürzer tüzérezred parancsnok, a magyarosított nevű Szentgróthy gyalogezred parancsnok, és Weiner Lujzi bá' tüzér százados, tisztiskolánk parancsnoka. Ahogyan ezt akkor mifelénk nevezték, úgy schwabliztak, azaz olyan sváb hangsúlyozással beszéltek, hogy mosolyunkat alig tudtuk lenyelni.

Többek között Liszt Ferencről, sőt, még a "legnagyobb magyarról", gróf Széchényi Istvánról is azt tartja számon történelmünk, hogy csak felnőtt korukban - tán éppen kiteljesedő magyarságtudatuk által ösztönözve - tanultak meg magyarul.

Ha magam ősei között nézek körül, úgy azt kell látnom, hogy nyolc dédszülöm közül csak kettő volt magyar származású. Ám a többi hat nagyon is magyarnak vallotta magát, és erről 1848/49-ben tanúságot is tett.

Miért említem most ezeket a példákat? Mert mai külföldi cserkészeink többsége német, angol, spanyol, vagy más nyelvi közegben szórványként nőtt fel. Ők a külföldi magyar cserkészetünk második, illetve már harmadik nemzedéke.

Ez mégsem akadálya annak, hogy a szülői otthonban fellobbantott magyarságtudatuk lángocskája előbb-utóbb tábortűzből kelő csóvává, fáklyává ne erősödjék.

Egyik unokám, Mike, angol atyától Angliában született. Ott is nőtt fel, olyan vidékeken, ahol magyar szót nem hallott. Angliai tanulmányainak befejezése után aztán megmozdult benne valami. Elhatározta, hogy Magyarországra megy angolt tanítani, és közben megtanul magyarul. Meg is tette. Sőt, magyar feleséggel tért vissza Londonba. Azóta angolságtudatával párhuzamosan némi magyarságtudat is alkotó eleme egyéniségének.

Magam tudatos magyar vagyok. Azzá nevelt otthonom, a ciszter gimnázium, de legfőképpen a cserkészet. Az is maradtam, bár életemnek - elég hosszúra nyúló életemnek - immár kétharmadát a magyar határokon kívül töltöttem. Kettős, kanadai és magyar mivoltom, kettős állampolgárságom azonban több, mint jogi alakiség. Úgy a magyar, mint a kanadai himnusz ma már egyaránt mély húrokat pendít a lelkemben.

A Magyar Tudományos Akadémia 1987-es Értelmező Kéziszótára szerint: "Magyarság: a magyar embert jellemző tulajdonságok összessége". - A cserkész magyarságtudat azonban ennél jóval több. A mi magyarságtudatunk mélyén egy népi ösztönös elem, a magyar demiurgosz húzódik meg. (Az ógörög mitológia népi félistene.) Mai nyelven azt is mondhatnók, hogy évezredek óta alakult gének láncsora helyettesíti a népi félistent. Végeredményben mindegy, hogy melyikre épülnek magyar mivoltunk érzelmi, szellemi, lelki és akarati tudatos mozzanatai.

Magyarságtudatunk sokféle lehet, aszerint, hogy összetevő elemeiből mikor és mennyit tudunk elsajátítani, egyéniségünkbe fogadni.

Tévednek, nem is egyszer a magyarság rovására tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a nem-nem-soházás, mindent-visszázás, az irredenta térképek, dalok és költészet, építő magyarságtudatból fakadnak.

A nép gyermekei számára a keresztény hit, a szóhagyomány, a viselkedési hagyomány, a népművészet, a viselet, a tánc, a szó- és a dalkincs, a mesék és a mondák alakítják a magyarságtudatot. A műveltebbek számára ugyanezek az elemek ki kell, hogy teljesüljenek magyar földrajzi, néprajzi és történelmi ismeretekkel. Népi jellegünk és jellemünk ismeretével. A határok nélküli nemzet minél részletesebb és mégis átfogó ismeretével.

Célunk és feladatunk, hogy elsősorban önmagunkat, ám egymást is, Sík Sándornak cserkészettünket meghatározó gondolatával "emberebb emberré és magyarabb magyarrá" képezzük, neveljük, biztassuk és buzdítsuk.

Képzés és nevelés? Igen! Mert ismétlem: a magyarságtudatba nem lehet beleszületni. Azt el kell sajátítani. A helyes magyarságtudat nem maradhat egy elvont szellemi sajátosság. Ha nem vezet egy tevékeny életformához, akkor csak merő köldöknézés, a közösség számára haszontalan ámítás.

A magyarságtudat keresztényi tudatunkkal összefonódva teszi teljessé életünket. A kettő együtt alkotja azt az azonosságtudatot, mely cserkész mivoltunk meghatározó erőforrása, közösségi életünk kovásza, küldetéskeresésünk és sorsvállalásunk irányítója.

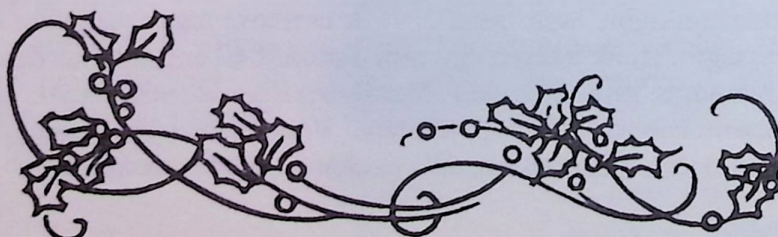
A cserkészet vezetett, tanított bennünket, így engem is, ha nem is éppen a magyarságtudat elsajátítására, de annak kiteljesedésére. Így nem csak, hogy érdekesebbé, szebbé tette életemet, de egyben eredményesebbé is. Eredményesebbé azon közösségek javára is, amelyekbe a körülmények sodortak, vagy amelyeket életem keretéül választottam.

Rám hárult ma az a feladat, hogy a mondottakat megfogalmazzam, és körötökben elő is adjam. Bizonyos vagyok azonban abban, hogy közöttetek, akik most hallgattok, vagy akik majd olvassák előadásomat, a magyarabb magyarság és az emberebb emberség keresésének útján, mindezt hasonlóképpen átéltétek, és ugyanúgy meg tudnátok fogalmazni, és el tudnátok mondani.

Baráti öleléssel köszöntelek Benneteket és kívánok:

Jó táborozást és jó munkát!

Dr. Mattyasovszky Zsolnay Miklós
a Külföldi Magyar Cserkészszövetség
örökös tiszteletbeli elnöke

Dr. ÁDÁM JÁNOS S.J.

Mellékfoglalkozásban cserkész

Felkérték, hogy „Egyház és magyarság” című tanácskozás keretében „mintegy 15 perces esettanulmányban” mutassam be „a pasztoráción túlmenő cserkészszervező munka közösségépítő vonatkozásait”.

Tekintve, hogy 45 évet, addigi életem kétharmadát külföldön töltöttem, többen megkérdezték, miért maradtam meg magyarnak, s miért nem olvadtam be amerikainak, mint olyan sokan mások. Számomra ez sosem volt kérdés. Családomon keresztül beleszülettem abba a közösségbe, amelyet magyar nemzetnek nevezünk. Nem én választottam ezt a népet magamnak, hanem Istentől kaptam ajándékba. Ezért magyarságom, mint minden Istentől kapott ajándékom, egyben etikai feladat is. Talentum, amellyel sáfárkodnom kell, feladat, amelyről számot kell adnom az ítélet napján. Ezért maradtam meg magyarnak. Magaménak érzem a magyarság dicsőségét, de a szenvedését is. Gyakran előfordult a hetvenes, nyolcvanas években, hogy amikor a hazulról érkező hírek alapján a magyar ifjúság kiégettségéről panaszkodtam amerikai barátaimnak, s azok azzal vigasztaltak, hogy Amerikában sem jobb a helyzet, egyszerűen csak azt feleltem, hogy az lehet, de nekem a magyar baj jobban fáj, mert az az enyém. Ez nem jelent fajimádást, hanem egy Isten adta feladat elvégzését.

Ezért foglalkoztam a külföldön élő magyar ifjúsággal a cserkészletben, ezért szorgalmaztam a magyar lelkipásztorkodást szerte a világon, a magyar jezsuita plébániák fejlesztését Kanadában. 1948 és 1998 között 62 magyar jezsuita szolgálta Isten magyar népét Kanadában.

A többi külföldre kényszerült magyar jezsuita sem fordított hátat nemzetének, népének. Azon kívül, hogy kivették részüket a külföldön élő magyarok lelki gondozásában szerte a világban, s csak Észak-Amerikában hét plébániát vezettek, az itthon élő magyar népre is gondoltak. A hetvenes évek végétől szisztematikusan kezdték tervezni, hogy milyen apostoli tevékenységet tudnak majd folytatni, ha Magyarország felszabadul. Így nem csak a noviciátus nyílt meg Torontóban, hanem a külföldön kiadott két magyar nyelvű folyóiratuk (a Szolgálat és A Szív) is új profilt kapott, amely lehetővé tette, hogy „hivatalosan” is bejuttatható legyen Magyarországra. Ezeken kívül sok könyvet adtak ki és küldtek be Magyarországra, Erdélybe, Bácskába, ami nagy segítség volt főképp a papság számára. Magyar Egyházzociológiai Intézetet nyitottak Bécsben, hogy tanulmányozza az egyház helyzetét Magyarországon. E tevékenységek és a külföldön élő magyar jezsuiták rendszeres találkozásai révén teremtődtek meg azok a körülmények, amelyek lehetővé tették, hogy mielőbb a politikai helyzet megengedte, egyesek visszatérjenek Magyarországra.

De hadd térjek vissza saját tevékenységemre. Elsődleges munkaként sohasem voltam magyar-szolgálatban, de mint a külföldön élő magyar jezsuiták tartományfőnöke 1968-tól 1977-ig közeli betekintést nyertem a külföldi magyar plébániák, a magyar lelkipásztorkodás munkájába. Ha jól emlékszem, 21 országban voltak akkor magyar jezsuiták. Ezen kívül elsődleges „mellékfoglalkozásom” a cserkészlet volt. Harminchét éven át dolgoztam a Külföldi Magyar Cserkészszövetségben. 1957 óta az Intézőbizottság tagja, majd hosszú éveken át elnöke, a Szövetség alelnöke, a központi őrsvetőképző táborok parancsnoka és minden VK altáborban kiképző voltam. A Vezetők Lapját szerkesztettem 1971 óta, pont 80 számot adtam nyomdába. Részt vettem a Cserkészkönyvek szerkesztésében, az eredeti három kötetben a jellemnevelő próbákat én írtam. 1959 óta jelen voltam minden észak-amerikai jubileumi táboron, tisztkonferencián és akadályversenyen, a központi vezetőképző táborokból csak egyet mulasztottam. Észak-Amerikában a legtöbb magyar települést és cserkészcsapatot végiglátogattam. Ugyanezt tettem Ausztráliában, Brazíliá-

ban, Argentínában és Európa legtöbb országában. Európában és Dél- Amerikában is több táboron vettem részt. Szerke a világon cserkészberkekben sok helyen az „atya”, a lelkipásztor voltam a fiatalok számára.

Bár tudatában vagyok, hogy nem a cserkészzet magyarságörző munkájáról kell beszélnem, mégis meg szeretném jegyezni, hogy véleményem szerint az összes külföldi magyar civil szervezet között a cserkészzet tett a legtöbbet és a leghatásosabban a külföldi magyarság fennmaradásáért, sőt fejlődésért. Nemzetmentő munkájáról köteteket lehetne írni. Hadd utaljak itt csak Dömötör Gábor, a KMCSSZ alelnökének figyelmet érdemlő Cserkészzet, Magyarságszolgálat című cikkére, amit a KMCSSZ kiadásában megjelenő Vezetők Lapja előző száma közölt. Hadd említsem meg még érdekességként azt, hogy ma a külföldi magyar cserkészcsapatok fenntartóinak vagy otthont adóinak 75 százaléka a magyar egyházaközségek vagy gyülekezetek soraiból kerül ki.

Most pedig cserkészszmunkám eszmei tartalmáról szeretnék néhány szót mondani.

Gyermekkorom óta azt hallottam, hogy „a cserkész emberebb ember és magyarabb magyar”. Ezt felnőt fejjel is teljes mértékben elfogadhatónak tartottam és tartom, mint a cserkészzet célkitűzéseinek sommás megfogalmazását. Sajnálattal mondom, néha úgy érzem, hogy sok kinti cserkészben erősebb a magyarságtudat és fontosabb a magyar értékek, hagyományok ápolása, mint sok itthoni fiatalban. De ugyanakkor azt is meg kell állapítanom, hogy a külföldi cserkészzetben volt egy irányzat, amely talán nem elvben, de a gyakorlatban túlzottan nagy súlyt fektetett a magyarságnevelésre, s nem eleget az emberebb ember kialakítására. Ezzel az irányzattal mindvégig harcoltam, bár sosem kételkedtem képviselőinek jóakarátában. Benyomásom szerint sajnálatos módon gyakran nem is a magyarság volt a fontos, hanem a „magyarkodás”, ami szerintem öncélú, a magyar nép sorsát kevésbé érintő magatartás. Voltak, akik szinte kizárólag a magyar népi értékek ápolását, a magyarságismeret gyarapítását szorgalmazták. Mindezt természetesen én is fontosnak tartom, de azért csak ez nem elég: Mit ér a magyar, ha gazember? Most, hogy ismét Magyarországon élek, megerősödtem meggyőződésemben, hogy csak az a magyar építi az országot, a nemzetet, akinek embersége romlatlan.

Éppen ezért a cserkészzetben főképp arra vigyáztam, hogy a cserkész célkitűzés első fele, az „emberebb ember” feledésbe ne menjen, vagy ne csak üres szó maradjon. Ezt szolgálták éveken át cikkeim a VL-ben, ezért ügyeltem a VL szerkesztésénél, hogy a magyarság- és cserkészismereti cikkek mellett emberépítő témák is helyet kapjanak, ezt szolgálták a cserkészpróba-rendszer jellemnevelő próbái, a cserkész lelki gyakorlatok és a számtalan személyes beszélgetés és levelezés. Ennek érdekében alapítottam meg a cserkészeten belül a Pisztráng örsöt, amikor úgy éreztem, hogy a cserkészzetünkben is megjelent a szellemi-erkölcsi környezetszennyeződés; kezdtek hangadóvá lenni az élvezethajhászok, akiknek bálványja az anyagi jólét, kényelem, s mindaz, ami érzéseiket csiklandozza: ivás, kábítószer, szex stb. Úgy éreztem: vagy megtisztítjuk csapatunk, táboraink szellemi-erkölcsi környezetét, légkörét, s akkor lesz létjogosultságunk, vagy hagyjuk, hogy a ránk bízottak az árral ússzanak, engedjük, hogy a „bulizók” vigyék a szót, s akkor elvesztjük hitelességünket, létünk értelmét. A Pisztráng örs azoknak a szellemi összefogása volt, akik őszintén hittek a cserkész törvények érvényességében, komolyan igyekeztek saját életüket azok szerint élni, és külön ígéretet tettek, hogy a cserkészeten belül mindenütt szembeszállnak a rosszal, pisztráng módjára az árral szemben úsznak, és igyekeznek másokat is magukkal ragadni. Az örs elnevezésére egyébként Mécs László A pisztrángok példája című verse adta az ötletet. A Pisztráng örs tagjai nem személyek ellen harcoltak, hanem a szennyező, a rontó magatartás, viselkedés ellen. Természetesen viselkedni csak egy személy tud, de a viselkedés nem azonos a személlyel. A Pisztrángokban évi két körlevéllel ébresztgettem a lelket. Mióta visszajöttem Ma-

gyarországra, ezek a levelek idő- és energiahiány miatt megszűntek, bár még öt év múltával is kapok sürgető kéréseket, hogy írjam ismét azokat a leveleket.

Külföldi tartózkodásom alatt azonban kaptam másfajta sürgetést is. Többen és többször sürgettek, hogy váljak ki a KMCSSZ-ből, és alakítsak egy katolikus magyar cserkészszövetséget külföldön. Ennek a sürgetésnek mindig és minden habozás nélkül ellenálltam. Egyrészt ezt a KMCSSZ-ben kezdettől fogva uralkodó egység megbontásának tekintettem volna, ami senkinek sem használt volna. Másrészt meggyűződésemm volt és ma is az, hogy a cserkészlet természeténél fogva nem hitbuzgalmi egyesület, s nem vállalhatja a rábízott fiatalok vallási, erkölcsi nevelésének egész feladatát. A vallási-erkölcsi nevelés elsősorban a szülői ház, az egyházak és a hitoktatók feladata. Tekintve azonban, hogy a cserkészlet, főképp a magyar cserkészlet az „emberebb ember” kialakítását választotta feladatául, a fiatalok vallási-erkölcsi neveléséből is ki kell vennie a részét, és ebben az összmagyarság érdekében én mindenképp együtt akartam működni. Tapasztalatom szerint különben is sok, talán a legtöbb mai fiatal – s ez áll a fiatal cserkészvezetőkre is – nem „valóságos” a szó hagyományos és még kevésbé „egyházias” a szó szoros értelmében. Hitem szerint azonban Jézus őértük is meghalt, s nekünk őértük is van küldetésünk, nemcsak a templomba járókért. Nem is beszélve arról, hogy a templomba járás önmagában nem hiteles ismérve a valódi vallásosságnak, Isten és emberszeretetnek. Bár elvárható lenne, hogy akik templomba járnak, jobb emberek legyenek, sajnos ez nincs minden esetben így. Templomba lehet ugyanis nagyon önző okokból is járni. Gondoljunk csak a pénzváltókra, a kereskedőkre, a nyereszkeskedőkre, akiket Jézus Urunk kiűzött a templomból. A hitélet valódisága és mértéke a hétköznapiakban történő Istenhez való hívő odafordulásban, emberszeretletben, megértésben, megbocsátásban, segítőkészségben, igazságosságban, becsületességben, egyszerű emberi tisztességben nyilvánul meg. Ha ezt komolyan vesszük, akkor egyből látjuk, mi mindent tehet a cserkészlet az igazi vallásos nevelés terén is, ha komolyan veszi a cserkészttörvényeket. Sokak számára ez talán minimalizmusnak, „csak” preevangelizációnak látszik. Ha az, az sem baj, mert a kegyelem feltételezi a természetet. Egy olyan világban, ahol a gyermekek az ún. vallásos szavakat a káromkodás kontextusában hallják először, a kegyes szavak és jámbor klisék ideje elmúlt. A közös emberi élményekben való osztozkodás, amelynek kiváltságos tere a cserkész tábor és kirándulás, az emberközelség teszi lehetővé a lelkipásztor számára is, hogy megtalálja, hirdesse az Igét, aki értünk emberré lett.

Nem szeretném azonban azt a benyomást kelteni, hogy átestem a ló másik oldalára, és a cserkészcéltűzés második részével, a „magyarabb magyar”-ral nem foglalkoztam. Ez távol lenne a valóságtól. Röviden összefoglalnám eszmei hozzáállásomat a külföldön született fiatalok magyarságra való neveléséhez.

1. A külföldön született fiatalok magyarsága önként vállalt, amit nem lehet rájuk erőltetni. Sokszor láttam ráerőltetési kísérleteket különösen az ötvenes és hatvanas években. Ez ugyanolyan eredménnyel jár, mint a vallási gyakorlatok ráerőltetése. Ellenszenvet kelt, az ellenkező eredményt éri el.
2. Az ember csak azt vállalja önként, ami kívánatos, ami szeretetre méltónak látszik. A harmonikus, egymást megbecsülő és egymás véleményét tiszteletben tartó magyar közösségekben könnyebb a magyarság vállalása, mint a civakodó, pártoskodó, egymást ócsárló közösségekben.
3. Egy külföldön, nem magyar állampolgárnak született fiatal „hazája” a szülőföldje. Azt és annak polgárait a Magyarországon született és esetleg nosztalgizáló szülőknek és rokonoknak is tiszteletben kell tartani. Az ezzel ellenkező magatartás ellenszenvet szül a magyarság iránt.

4. Az önként vállalt magyarság kiteljesedése megkívánja a magyar nyelv, kultúra, hagyomány, a magyar történelem és a magyar sorskérdések ismeretét. Természetesen ennek az ismeretnek lehetnek fokozatai.

5. Az érzelmi kötődés fejlesztése szempontjából fontos a magyar népzene, a népművészet és a néphagyományok ismerete és lehetőség szerinti ápolása.

6. A magyar nemzet múltjának és jelen helyzetének ismertetése legyen a valóságnak megfelelő. A délibábra, nosztalgias emlékekre vagy netán hazugságra épített magyarságtudat olyan, mint a homokra épített ház.

7. A magyar sorsközösség vállalása arra kell indítsa a külföldön felnövekvő vagy felnőtt magyarokat, hogy a magyarság érdekeinek képviselői, szószólói legyenek.

8. Csak az a „magyarabb” magyar, aki „emberebb” ember is. Szélhámosokból, bűnözőkből, még ha magyarnak születtek is, nincs a nemzetnek haszna.

9. A magyar nemzethez tartozás nem lehet korlát más személy, nép, faj vagy nemzet irányában. Bármilyen fajta előítélet és diszkrimináció Isten, törvény és a magyarság érdeke ellen van.

Végül hadd mutassak rá egy tényre, ami a magyar nemzeti örökséget őrizni és külföldön ápolni szándékozók számára komoly kihívást jelent. Egy hozzáértő becslése szerint külföldön élő magyar családokban a második és harmadik generációnak kb. 5 százaléka tud valamennyit magyarul. Ez egyébként a cserkészletnek is egyre nagyobb kihívást jelent, pedig a cserkészlet hangsúlyozza, hogy csak magyarul tudó gyerekekkel foglalkozik, és hősiek erőfeszítést tesz a magyar nyelv ápolására. Tudja ugyanis, hogy Juhász Gyula szavaival élve, „a nyelv olyan mint az aszszony, elhervad, ha nem szeretik...”

Meg kellene fontolnunk, hogy az idők jelei nem azt kívánják-e, hogy esetleg a magyar templomok kétnyelvű szolgálatot adjanak, és ahol ez szükséges, a felelősök a magyarságismeretet, a magyar múlt, jelen és a magyar sorskérdések ismeretét idegen nyelven közöljék a fiatalokkal. Ez nem zárja ki a magyar nyelv tanítását és szorgalmazását, de okosan figyelembe kell venni a valóságot, nem pedig álmvilágban élni, amire a külföldi „hangos” magyarok hajlamosak. Az idegen nyelv használata természetesen nem helyettesíti a magyarét, de a semminél több. Ha ezt elhanyagoljuk, fennáll az a veszély, hogy a külföldi magyarság zöme elvész, az olvasztókemence áldozata lesz, és megszűnik kapcsolata a magyarsággal. Ez pedig kár lenne, mert minél több a magyar érzésű és kötődésű, a magyarság reális helyzetét jól ismerő, külföldön élő magyar származású személy, annál jobb az összmagyarságnak. A cserkészletben is mindig hangoztattam, hogy a magyarságnak vagy magyarságra való nevelésünknek mindig a magyar sorshoz való kapcsolódást kell szolgálnia.

Beszámolómat egy az ötvenes évek végéről való élményemmel fejezem be, amely kis fénysugárként világít rá az egyházak és a külföldi magyar cserkészlet magyarságőrző munkájára. Torontóban történt. Március 15-ét ünnepeltük a Szent Erzsébet magyar templommal szemben lévő színház nagytermében. Az én feladatom az volt, hogy a vastag függöny mögött a színpadon lévő 80 kisebb-nagyobb cserkészt mérsékelt csendben tartsam, amíg a függöny előtt különböző neves szónokok mondták a magukét. Egyszer csak kinyílt a színészek utcai bejárójának ajtaja, és betántorgott rajta egy idegenbe szakadt hazánkfiú, aki hazafiúi bújának égető marását pálinkával próbálta enyhíteni. Mellén nagy nemzeti színű kokárda volt. Amint a fiatalok észrevették, miről van szó, egy 14 éves, Argentínában született magyar fiú odaugrott hozzám, és a fülemben súgta: „Atya, leveszem róla a kokárdát, ne lássák, hogy magyar!”

73 sz. *Patrona Hungariae* Icscs

74 sz. *Kapisztrán Szent János* cscs.

Családi Est

Ezt az elnevezést adtuk annak az estnek amelyet, itt Calgaryban, a tél küszöbén, csapat keretben rendezünk, a szürke novemberi este felvidámítására! A Családi Est nem más mint vacsorával összekötött, kedves, kellemes, családias, cserkész összejövetel. Célja, hogy a szülőkkel kissé megismertessük csapat munkánkat és alkalmat adjunk, hogy gyermekeikkel együtt töltsék az estét baráti légkörben. Egyben ismerkedési est is. Ugyanis a szülők a közös program lebonyolítása közepette együttműködnek más szülőkkel és azok gyermekeivel, esti beosztásban. Egy egy ilyen esten átlag 10 kerek asztal köré, asztalonként 8-10-en telepszünk le. Az estre hivatalosak pólyástól nagyszülőig a csapattagok közvetlen hozzátartozói.

Bizonyosan kíváncsiak vagytok, hogy hogyan bonyolítunk le egy ilyen estet. Meglepően kevés szervezéssel, de sikeresen! Összefogással! Először is meghirdetjük a szülői értekezleten amelyet az 5-ik csapat összejövetel után tartunk meg. Másodszor pedig két héttel az est előtt két cserkész-mama körbe telefonál a pontos létszám leszögezése és a vacsora megszervezése végett; ki mit hoz stb.!

Az első alkalommal központilag intéztük a főzést. Ezt követően pedig svéd asztal módra rendeztük. Mind a két változat jól sikerült. A vacsora kezdetét este 6:00-ra hirdetjük. A megjelenést pedig az étel, asztalok és terem rendezés miatt 5:00-re, legkésőbb 5:30-ra kérjük. 6:00 – kor az örsök az asztalnál ülnek vagy a terem közepén sorakoznak. Az asztalok kör alakban vannak elhelyezve, családi kört jelképezve, az ételes asztalok előtt. Ima előtt örsvezetői megbeszélést tartunk, amikor kiadjuk az ösöknél a feladatokat, amelyeket közös erővel kell a szülőknek gyermekeikkel megoldani. Az örsvezetők a csapat vezetői karából kerülnek ki. Ez sok szempontból előnyös. Kevés magyarázat után ügyesen, gyorsan és hatásosan tudunk működni, feladatokat megoldani.

Minden örs kap egy kis csomagot utasítással és kellékekkel ellátva, majd ezek segítségével kidolgozzák az esti feladatot, amit a vacsora után a tábortűz alkalmával tábortűzi számként bemutatnak. A csomagot csapatunknál általában a csapatparancsnok és a felesége készíti el (Öregcserkészek és rovercserkészek is alkalmasak erre a tevékenységre). A feladat elkészítése vacsora előtt s alatt való foglalkozás mely, összpontosítja az örs figyelmét a közös cél elérésére és

feladatmegoldásra. Például egyszer éneket kellett költeni cserkész csapatunk 30-ik évfordulójára és azt kellett elénekelni, előadni, lejátszani a tábortűz alatt.

Az étel felvétel asztal sorszámhúzással történik. Így a 10-ik asztal könnyen lehet első a vacsoránál, s feltehetően korábban is lesznek készen, hogy a feladatukat elvégezzék.. Evészet közben is nagy lázban megy a költészet, a tábortűzi szám tervezése. Az őrök beosztására nagy gondot fordítunk. Kigondolt terv szerint történik. Az ültetés célja, hogy a csapatbeli őrök egy asztalnál, vagy közvetlenül egymás mellett üljenek szüleikkel. Ez nem olyan egyszerű, mert több családnál a gyermekek különböző korosztályban vannak. A családokat viszont nem bontjuk meg. Azonos korosztályúakat, amennyiben lehet, egymás mellé ültetünk! Például ha van 2-1/2 asztalra való kiscserkész társaság akkor a harmadik asztalt vegyes kcs és Csl korúakkal egészítjük ki addig, amíg újra teljes Csl-re való cserkész fér el szüleivel; s így tovább, amíg el nem érünk az öreg cserkészek +60 feletti asztalához. Ez a megoldás jól bevált, mert általában az egy családbeli gyermekek életkorban közel vannak egymáshoz.

A vacsora, illetve az ima után minden őr ad egy embert aki segít az étel asztalt elrendezni a többiek pedig közben a feladataikat fejezik be vagy gyakorolják – az asztalokat hátra húzzák és a székeket nagy körbe rakják. Ezt követően kezdődik a szórakozás és a tábortűz! Tavaly először a *Bábi, Bábi de beteg* körtánc játékkal kezdtük. Mindenki, de mindenki táncolt és játszott, élvezte ezt aprajánagyja! Kiscserkészek táncoltak szülőkkel cserkészekkel, nagymamákkal ahogy jött.. A tánc után tábortűz következett. A tábortűzet a cserkész törvényekkel

kezdjük. Még az őrvezetői megbeszélés alatt az öv-ék kihúznak egy cserkész-törvényt amelyet majd egy személy egy-egy asztaltól felolvas illetve elmond. Közben egy másik személy az asztaltól a terem közepén elhelyezett kör alakú gáz kályha rácsára tesz egy meggyújtott gyertyát mindaddig, amíg 10 gyertya nem ég, jelképezve a tábortűz lángját. Ez mind ünnepélyes csendben történik.

Az őrök ezután bemutatkoznak és előadják dalaikat, őrsi neveiket csatakiáltásokat stb. A záró *Szellő zúg távol* után minden őr összerakja az asztalát és a székeiket. 9:30-ra már nyoma sincs az esti programnak, csak az emléket viszi mindenki haza egy jólsikerült, családi cserkész estének.

JABLONKAY ANNA

Intézetben nőtt fel kis kora óta...

Beszámoló egy különleges cserkész segítőakcióról

1995 nyarán ketten, a svájci és a magyar külföldi cserkészszövetségek tagjaiként működő zürichi magyar cserkészvezetők, Willi Zsuzsa és Jablonkay Anna elhatároztuk, hogy egy nagyobb szabású segélyakciót tervezünk. Az akció célpontjául egy gyermekotthont választottunk, mert

1. a cserkészletben már szereztünk némi tapasztalatot a gyermekekkel való bánásban,
2. a gyermek és ifjúságnevelés támogatásra szorul.

Elhatároztuk továbbá, hogy

- a kiválasztott otthon Magyarországon legyen, így nyelvi korlátok nem nehezítik meg a helyi vezetőséggel való tárgyalást,
- a projektet helyszíni szemle alapján választjuk ki, így az adományozókat pontosan tájékoztatni tudjuk a valóságos szükségéről,
- a szerzett támogatás ne a személyünkhöz kapcsolódjék, hanem a projekt személyektől függetlenül működjék.

1995 nyara és ősze előzetes tájékozódással telt. Tárgyaltunk segélyszervekkel, zürichi gyermekotthonokkal, tapasztalt magánszemélyekkel. Majd a budapesti Máltai Szeretetszolgálathoz fordultunk, akik segítettek kiválasztani projektünk számára a cégénydányádi gyermekotthont Nyíregyháza közelében. Ennek az intézménynek a vezetősége kezdeményező, együttműködni kész volt. A helyi viszonyok közötti tájékozódásban nélkülözhetetlen segítőtársunkká vált a nyíregyházi Egészségügyi Főiskola tanára, Papp Katalin.

A cégénydányádi gyermekotthon 1958 óta működik a régi Kende kastély épületében és két hozzá tartozó családi házban. Jelenleg kb. hatvan gyerek és fiatal, 1 és 23 éves kor között, lakik az otthonban. Részben árvák, részben csak rossz családi körülmények közül (munkanélküliség, alkoholizmus) jött gyerekek. Az otthonban felnövés már megbélyegzettségnek számít, az innen kijövőek nehezen érvényesülnek a munkapiacra, sokan elzúlnak, és a gyermekeik kerülnek az otthonba. A tipikus árvaházi nevelés nem ad megfelelő önbizalmat és felelősségtudatot, hogy a kikerülők meg tudjanak állni a saját lábukon.

Az egyik ötlet, amit az otthon meg akar valósítani, a kiscsoportos lakás. Az ilyen családszerű csoportokban a gyerekek megtanulnak felelősséget vállalni, saját háztartásukban dolgozni. A mi segítségünket kérték ehhez mind a gyakorlati megvalósítás, mind az anyagiak előteremtése terén.

Hosszú beszélgetések során a gyermekotthoni fiatalokkal képet kaptunk az ő problémáikról, elképzeléseikről. Az otthon vezetőségével való tárgyalásokon pedig bepillantást nyertünk a szervezeti és pedagógiai nehézségekbe. Sokat tanultunk, és kialakult néhány munkaterület, ahol mi segíthetünk.

- Úgy találtuk, hogy a szabadidei foglalkoztatás nagyon kevés, és főleg TV nézésből és zenehallgatásból áll. Építő tevékenységre, képességek felfedezésére nincs nagyon lehetőség, mert erre már nem jut pénz. Kirándulni nem mennek, mert a közlekedés és szállás drága.

- Elhatározták az épületek átalakítását, a régi, magas szobákat egy felső alvó és egy alsó, nappali részre osztják. Az elektromos fűtést pedig gázra cserélik át. Ehhez anyagi támogatást kell szerezni.

Sok benyomással és tapasztalattal tértünk haza. Hozzáfogtunk a gyűjtési akciókhoz és új segéd-erők toborzásához, eleinte kevés sikerrel. Rájöttünk, hogy a segélyszervek és magán források ma Magyarországot nem tartják segélyre szorulóknak. De nem csüggedtünk. 1996-ban a cserkész-csapat Pilinszky Katalin csapatparancsnok segítségével nagyszabású adventi vásárt és karácsonyi tombolát rendezett, amelynek a haszna főleg a gyermekotthon céljára ment. A Kloteni rendőrség adományozott 19 régi kerékpárt. Nekiálltunk megjavítani őket. 1997-ben Bruno Reich orgonaművész egy jótékony célú hangversenyt adott a projektünk céljára. Rendeztünk nagyszabású sponzorfutást, pizza-eladást... végre összejött a fűtésátépítéshez és egy lakóegység kialakításához szükséges pénz. Zürich város önkormányzata és egy gimnázium sporteszközöket adományozott.

1997 áprilisban elindult a szállítmányunk 29 kerékpárral és 22 nagy doboz ruha, barkácsáru és sportcikkkel. A vámhatóság sok nehézséget okozott, de végül sikerült vámmentesen eljuttatni mindent Cégénydányádra. Most hatan mentünk a gyermekotthonba, egy hétre: Willi Zsuzsa, Pilinszky Kati, Auracher Lucy, Phokham Nonava, Horváth Alexander és Jablonkay Anna. Ottlétünk alatt sok kezűgyességet tanítottunk, mint gipszmaszk készítés, lombfűrészes munka, makramé, gyurma, festés-rajzolás. Tanítottunk népi táncot és nótákat.

Úgy láttuk, sikerült megnyerni a gyerekek bizalmát, és mi is nyertünk egy kis bepillantást az ő életükbe, és láttuk, hogy mennyire hiányzik nekik a család. Mi hatan sokszor még hajnalig beszélgettünk a nappal szerzett benyomásainkról, és terveztük a következő nap programját.

A hét végén könnyesen vettünk búcsút a gyerekektől, még egy-egy kis játék állatot is kaptunk tőlük emlékebe.

Visszatekintve úgy érezzük, hogy nagyon értékes élményünk volt ez a segélyakció. Érdeklődésünk a gyerekek iránt örömet szerzett nekik és viszonzásra talált, és nekünk egy pillantást nyújtott egy más világba. Úgy tűnt, hogy a gyerekeknek többet jelentett a velünk való személyes kapcsolat, mint a tárgyi juttatások. Mi sokat tanultunk, sok előítéletet leépítettünk, újfajta gondokat ismertünk meg.

1998 októberében meghívást kaptunk a gyermekotthon fiatal lakosaival egy nagy kirándulásra. Csak hárman tudtunk ezúttal elmenni, de a barátság tovább él...

E munka alatt nagyon sok értékes, érdekes és segítőkész embert ismertünk meg, ami nekünk személyesen sokat jelentett. Mindenkinek, aki e hosszú idő alatt tanácsával, adományával, vagy aggodalmaink meghallgatásával támogatott minket, hálásan köszönjük a segítségét.

SZÓKE ZSÓFIA

Hogyan nyerjük meg a szülőket...

Szóke Zsófia vagyok , 9 évig vezettem a Hamilton-i kiscserkész rajt, kb. 30 kiscserkészzel, négy ősvezető segítségével. Köztük volt 2 saját gyerkem, (azóta már van 4), így mind a két oldalról tapasztalhatom a cserkészéletet. Akármennyire próbáltam előre elképzelni, mégis más, valójában, szülői cipőkben járni.

Mint fiatal cserkészvezető, naív ö.v., csak a szűk cserkész munkakört láttam, szinte csak a gyerekek felé éreztem felelősséget, de kicsit érettebb s.t.-i fejjel aztán kiszélesedett a látóköröm a szülők felé is. Rájöttem, hogy a szülőkön múlik a gyermek! A szülő nem lehet kívülálló. A cserkész gyermek a családjának egy része, és ez a rész a cserkészethez is tartozik, ha csak hetente egy pár órára is. Ebből következik, hogy nem kezelhetjük a gyereket a szülők, családi körülmények figyelmen kívül hagyásával. A cserkész munkánkat a szülők körébe is ki kell terjeszteni, őket is be kell vonni a cserkészlet közös nevelői munkájába.

Mik a legalapvetőbb dolgok amelyekben a szülőkre számítunk?

1. ők hozzák a gyermeket
2. anyagi támogatás
3. a legfontosabb: az erkölcsi támogatás, amivel otthon megerősítik, gyakorolják a cserkészletben tanultakat.

Ha a szülők egyetértenek céljainkkal, terjeszteni fogják a cserkészlet jó hírét. A cserkészlet körül kialakul egy magyar közösség, egy lelkes Fenntartó Testület. Szerencsés esetben sok gyakorlati segítséget is nyújthatnak a csapat igényei szerint.

Most arra a kérdésre keressünk választ, hogy hogyan győzzük meg a szülőket arról, hogy szükségünk van rájuk. Három fajta szülő van:

- 1/ aki "húha" fejest ugrik a munkába
- 2/ "Nézzük meg mi ez"?
- 3/ "Tessék itt a gyerekek, mehetnek vásárolni"

Mindenkivel foglalkoznunk kell, de talán könnyebb az első két fajttal, aki fejest ugorna, vagy aki kérdez. Sokan azt gondolják, hogy a cserkészlet "magától megy" és fogalmuk sincs, hogy mennyi munka van a háttérben. Rajtunk múlik, hogy éreztessük velük, hogy számítunk rájuk. Tehát nekünk láttatnunk kell, hogy értékeljük a szülőket. Ezt legegyszerűbben úgy fejezzük ki, hogy mosolygunk. Örülünk és köszönünk amikor jönnek, külön szóvátesszük, ha rossz idő, munka, megfázás ellenére is jöttek.

Amikor egy család kopog ajtónkon, azt jelenti, hogy keres valamit a gyermek számára, egy ki-induló reménnyel, kezdeti bizalommal hozza közénk a gyermeket. Ez a kezdeti bizalom óriási előny és erre építeni kell. Képzeljük el, hogy az év első gyűlésén beállít egy család, a szülői szárny alól kukucskál az új cserkész jelölt. Szemükben látni, hogy pillanatok alatt próbálják felmérni a helyzetet, a légkört. Építhetjük bennük a bizalmat azzal, hogy lássák, hogy köztünk jó a hangulat, udvariasan bánunk egymással és véletlenül sem ejtünk egy félrecérthető szót sem egymásról, sem másról. A szülőkkel szemben is fontos ügyelnünk arra, hogy milyen példát mutatunk. A köztünk lévő jó hangulat és bizalom vonzó hatást gyakorol és reméljük, hogy ragályos. Fontos felkarolnunk az új szülőket, bemutatkozni és tájékoztatni őket, gyermekeink is bemutatni a vezetőket és dióhéjban

megmagyarázni, hogy mi következik. Ahogy múlik az idő, és remélhetőleg érik a kapcsolat, éreztessük a szülőkkel, hogy mindig próbáljuk jobban megismerni gyermeküket és körülményeit. Fogadjuk el, hogy mégis a szülő ismeri legjobban gyermekét, ezért kérjük tőlük tanácsot ha egy kérdés felmerül gyermeküket illetően. Mi is számoljunk be nekik a gyermekről, szeretik hallani a jót, és lehet, hogy meglepjük azzal, hogy mi is tudunk neki újat mondani. Idővel a szülőnek látnia kell, hogy felelősségteljesen törődünk a gyermekével, érdeklődünk, ha elmarad egy összejövetelről, pontosan tájékoztatjuk őket minden programról, stb. Különleges programok, kirándulások szervezése jó alkalmat ad a szülői bizalom felépítésére. Esetenként jó minden egyes családdal felvenni a kapcsolatot, és beszámolni a kirándulás vagy tábori terveinkről, miután levélben kézben kapták az értesítést. Ügyelni kell hogy a levél könnyen olvasható, gépelt, és helyesen legyen írva. A telefon vagy személyes kapcsolatfelvétel talán sok időt vesz igénybe, különösen azért, mert a beszélgetés mindig kitér másra, ami vagy cserkészettel kapcsolatos vagy nem, de ez szinte nem számít, mert a beszélgetés a fontos. Nekünk is kell adni alkalmat arra, hogy a szülők jobban megismerjenek minket. Hiszen gondolom, hogy nekik is jól esik, sőt kíváncsiak minél jobban megismerni azt akik rajtuk kívül nevelő hatást gyakorol gyermekükre.

Miután a gyerek kitartóan lelkesedik a cserkészlet iránt, a szülőket is jobban lehet bevonni a cserkész programba. Például amikor az avatásra való készülődés folyik, akkor 1-2 gyűlésre meg lehet hívni az avatandók szüleit, ismertetni velük a 10 cserkész törvényt, amelyekre gyermeke fogadalmat tesz, és hangsúlyozni az avatás fontosságát. Érezze a szülő a cserkész célt: az emberebb ember, magyarabb magyarrá való nevelést. Ezt a célt mi sokféle eszköz felhasználásával érjük el, és erről tájékoztatni kell a szülőket. Ha már megosztottuk a szülőkkel is a cserkészlet szellemét és módszereit, akkor mindannyiunk közös nevezőjévé válik a cserkészlet. Ahhoz, hogy jó cserkész neveljünk, szinte a szülőket is nevelni kell, hogy egyszerű szülőkből cserkész szülők legyenek.

Ami elsősorban vonzza a szülőt a cserkészethez az, hogy a gyermeke lelkesedik és szereti. Biztassuk cserkészjeinket, hogy számoljanak be a gyűlésekről. Akkor a szülő is kedveli, mert látja hogy jó helyen van a gyermeke. Általában ők is élvezik ha több hasonló szülővel beszélgethetnek, és így jobban fogalmat kaphatnak gyermekük baráti köréről. Ez sokkal inkább így van a cserkészletben, mint az iskolában, ezt külön kihangsúlyozta egy szülő, akivel beszélgettem kutatásaim során. Teremthetünk a gyermekektől független lehetőséget is a szülők számára kötetlen beszélgetésre a gyűlések alatt, vagy esetleg után is. Ilyenkor tea, kávé, sütemény, vagy lángos mellett egy rövid gyerek műsort is adhatunk, pl. egy őr előad egy mókát, egy verset, éneket vagy népi táncot. Szülői értekezleteket érdekesebbé tehetünk meg vendég előadó meghívásával: gyermek nevelésről, vagy tv hatásáról, esetleg rövid filmet is bemutathatunk. Szórakoztató lenne "pontossági oklevelet" kiosztani az ajtónál a gyűlés végén.

Szeretnék kicsit részletesebben beszélni a szülői értekezletről. Elsősorban a kis létszám nem feltétlenül jelenti azt hogy, közömbösek a szülők. Emberek általában nem szeretnek hivatalos gyűlésekre menni és könnyen lehet, hogy igazán nem is vették emlékezetükbe, sem naptárukba hogy egyáltalán terveztünk egy gyűlést. Itt beszúrom, hogy sajnos nem tekinthetjük cserkész gyerekeinket 100%-os hír közvetítőnek szülei és köztünk. Tehát, ha szülői értekezletet tervezünk, legjobb, ha a gyerekekkel haza küldött meghívó levelet egy személyes meghívás követi. Mindkét formában előre számoljunk be a megbeszélendő témákról, hogy gondolatban felkészülve jöhessenek a szülők. A személyes meghívás értékesebb és sokkal nehezebb rá "nem"-et mondani. A tapasztalat azt mutatja, hogy sokkal szívesebben jönnek a szülők ha fesztelen, nem "hivatalos" a hangulat, és ha a mondanivalónkat rövidre és velősebbre szabjuk. Ne panaszkodjunk a jelenlevőknek a hiányzókra, ezt hangsúlyozta egy népszerű iskola igazgató.

Szerintem sok szülő lelkesen érdeklődik, de nem tudja, hogy a munkához hogyan járulhat hozzá, és kimondottan örül ha kap egy hozzá szabott feladatot. Ilyenek lehetnek azok a szülők akik végig várják a cserkész gyűlést, miközben a gyerekek ott működik. Ha már ezek a szülők úgymint ott vannak, fogjuk be őket, pl. focizni, vagy füzetek összeállítására, vagy díszíteni, stb. Biztos örülnek, ha nem tétlenül várnak. Hogy minden szülő lássa, hogy milyen kisebb-nagyobb munkák vannak bontsuk fel részletekre programjainkat, pl. szállítás, raktár leltározás, kellék javítás, takarítás, stb. Azt hiszem tudjátok miről van szó. Közzöljük a teendők listáját a szülőkkel, és adjunk alkalmat arra, hogy jelezzék mit vállalnak, vagy mi nem esne nehezükre. Persze ez nem egy szerződés. Egy ilyen kérdőívvel azt is meg lehetne érdeklődni, hogy a szülők különböző foglalkozásaik, összeköttetések által mit tudnak közkinccsé bocsátani, legyen az fölös papír, anyag, innivaló, ennivaló, kézügyességi kellékek, vagy egy tehetség, vagy szolgálat. Többször hallani egy-egy szülőtől azt is, hogy igen szívesen segítene, de nem tud, mert nincs szállítás, vagy kisgyereke otthon van, stb. Ilyen esetben néha mi is tudunk megoldást nyújtani, talán ismerünk környékünkön valakit aki tudna szállítani vagy nyugtassuk meg hogy kis testvérek is elférnek, vagy találunk vállalkozó nagycserkész dajkát, vagy másik szülőt. Egy bizonyos programon nem is kell talán, hogy végig ott legyen ugyanaz a szülő, akkor jöjjenek felváltva, 1-2 órára, ahogy idejük engedi. Most itt nem arról van szó hogy mi oldjuk meg az ő gondjaikat, sem arról, hogy teljesen változtassuk meg a mi tervünket. Csak azt próbálom kifejezni, hogy legyünk rugalmasak, és ha tudunk alkalmazkodni a segítőkhez, akkor tegyük meg, mert ez is építő hatással van!

Sajnos fel kell készülnünk, hogy minden igyekezetünk, minden elővigyázatosságunk ellenére is mindig lesz olyan szülő, aki panaszkodik és békétlenkedik. Ez akkor különösen ártalmas, ha nem az illetékes vezetőkhez jönnek panaszukkal, hanem terjesztik a rossz hírt. Van, amikor jogos a panasz, akkor valljuk be és kérjük bocsánatot, abból mi is tanulunk, de gyakran a tájékozatlanságból ered egy félrcélt. Fel kell derítenünk a félrcélt okozóját és megértően szembenézni vele. Talán arra van szüksége az illető szülőnek, hogy jobban bevonjuk a munkába, próbálja ő kivitelezni javaslatait. Létkérdés mindenkit tárgyilagosan meghallgatni, mert csak úgy oldhatjuk fel az ellentétet. Gyakran eloszlik a harag, mikor megértéssel és jóindulattal találkozunk.

A szülői "támogatás" tág fogalom, mindenkinek mást jelent. Mindenki más mértékben, lehetőségétől, természetétől függően képes segíteni. Föl kell mérnünk azt is, hogy ki mennyire képes bekapcsolódni. A "külvilág" is sok nyomást gyakorol a szülőkre, ami sok irányba húzza őket, különösen ott, ahol több gyerek van, vagy új bevándorlók, vagy ha csak egy aktív szülő van. Megértéssel, nem csak kéréssel, kell állnunk a szülőkkel szemben. Ráadásul, ha nagyon követelődünk, az is előfordulhat, hogy elriasztjuk őket. Meg kell találni a kedves, kitartó kérés formáját, amivel megnyerjük a bizalmukat. Mindig szem előtt kell tartani a célt, hogy miért kérjük a szülők támogatását: nem miattunk, nem a munka kedvéért, hanem főleg a saját gyerekeikért. Hogy idővel ők is megismerjék és érezzék a cserkész szellemet. És velük együtt emberebb embereket neveljünk egy összetartó keresztény közösségben.

FISCHER VIKTOR

A csapatparancsnok évi jelentése

Erről is kell írni!

Az évi jelentésnek már a gondolata is legtöbb csapatparancsnoknak feszültséget okoz. Ez az az iromány, melyről szeretnénk megfedkezni. Halogatjuk. Megírása azonban nélkülözhetetlen tétel, melynek fontosságára, céljára szeretnénk itt rámutatni. Említendő, hogy elkészítése és beküldése egyben minden cserkészszervre vonatkozik - körzetek és kerületek számára egyaránt, sőt a különböző központi osztályvezetőkre is. De elsősorban a csapatokat ill. azok parancsnokait érinti, mivel a csapatok a Szövetség alappillérei, és főleg ezen jelentések alapján kell a központi vezetőknek nemcsak saját jelentésüket, de a jövőre való munkaterveket is összeállítani.

Fontossága miatt erről a kérdéssel a *Vezetők Lapja* hasábjain már régen kellett volna írni! Igyekezem felvázolni azokat a szempontokat amelyek ezáltal az egész Szövetség működését érinti. Megemlítem, hogy találkoztam olyan parancsnokkal is, aki még a jelentés szükségességét is megkérdőjelezte. Van olyan csapat, amelyik csak többszörös felszólításra küldi be, vagy ritka esetben egyáltalán nem. A statisztika szerint csapataink 60-75%-a minden évben időre, külön felszólítás nélkül beküldi.

1. Miért fontos az évi jelentés beküldése? Minden szervezetnek megvannak a szabályai, működési irányelvei. Ez vonatkozik kisebb vagy nagyobb vállalatokra, intézményekre, egyházakra, sőt családokra is. A kapcsolattartás egyik legfontosabb eszköze az írásbeli érintkezés, különösen egy világszervezetnél, mint a *Külföldi Magyar Cserkészszövetség*. Az évi jelentések kiértékelésével nálunk a Központ, mint a Szövetség irányító szerve, foglalkozik.

Egyik célja ennek az eljárásnak, hogy a jelentések alapján a Szövetség vezetősége áttekinthesse a csapatok életét. A csapatparancsnokoknak csapataikat az alapszabályok megfelelő alkalmazásával kell vezetniük. Ennek szem előtt tartása, sőt ellenőrzése különösen fontos újonnan alakult csapatoknál, vagy ahol a csapatparancsnok nem igazolt cserkésztsízt. A csapat évi tevékenységének tárgyilagos kiértékelését teszi lehetővé. Ám más céljai is vannak.

Az írott beszámoló hagyaték. Bizonyítékot hagy a csapat munkájáról. Ha nincs, a történetek elmosódnak, legendává válnak, melyek a későbbiekben elferdíthetnek. Az események könnyen feledésbe mennek, szájhagyománnyá alakulnak. Az írott betű viszont mindig élő valóság marad.

A Külföldi Magyar Cserkészszövetségnél különösen fontos az írásbeli kapcsolattartás, mert sok esetben a fizikai távolság nem engedi meg a gyakori szóváltást, megbeszélést. Ezért a központi vezetőség számára fontos, hogy az egyes csapatok, körzetek és kerületek évente legalább egyszer beszámoljanak munkájukról. Míg régebben a Központ csak a csapatoktól, újabban körzetektől és kerületektől is kér jelentést. A központi vezetőség fő feladata a cserkészmunka koordinálása, a vezetőképzéstől kezdve a csapatoknál folyó cserkész- és magyarság neveléséig. A csapatok munkáját a Központ csak úgy tudja fölülvizsgálni és az egyetemes cserkészneveléshez új terveket szőni, ha az egyes csapatok az elmúlt évben kifejtett munkáját, eredményeit, nehézségeit ismeri. A Központ az osztályvezetőkkel együtt az évi jelentésekből állítja össze saját jelentését, melyet írásban nemcsak a Közgyűléssel és a tagsággal, de a magyar társadalommal is ismertet. Erre a Közgyűlés során, kétévenként kerül sor. E jelentés helyessége és pontossága a csapatok évi jelentései-

nek alaposságától is függ. Tanúbizonyságot tesz arról az áldozatkészségről, melyet csapataink, a vezetőkkel, szülőkkel és más támogatókkal együtt kifejtene. *Kihangsúlyozandó, hogy ez az egyetlen írás, mely átfogó képet ad az egész Szövetség utolsó két évi munkájáról.* Tanúbizonysága a külföldi magyarság leghatékonyabb ifjúsági szervezetének a működéséről. Ahogyan az egyik csapat régebbi jelentésében olvasható, "ma, amikor (városunkban) az egyesületek ingadoznak és van jó pár, ami csak levélfejléc egyesület, a cserkészlet még mindig a legsimábban működő szervezetek közé tartozik".

Végül is ezek a Központ irattárába kerülnek, hogy az utókor részére megmaradjanak. Kutatómunkák és tanulmányok írására készen. Itt található 1947 óta minden beküldött példány. Egy másolatot a szegedi *Móra Ferenc Múzeumban* is őriznek.

2. **Mit foglal magában az évi jelentés?** Elsősorban tartalmazza a csapatnévsort, a létszámot, a vezetői képezéseket, a csapatok gyülekezési helyét, idejét, napját, csapatotthon létezését (csapataink több, mint egyharmada összejöveleit saját cserkészotthonában tartja), a Fenntartó Testület tagjait, a csapatok vagyoni helyzetét, nevelési munkáját: kimutatja a fogadalmat tetteket, próbázásokat, kirándulásokat, csapat- és más táborokat, más csapatokkal való kapcsolatokat, külügyi kapcsolatokat, és a befogadó ország cserkészszövetségeinél való igazolást. Magyarságnevelés terén jelzi a csapat székhelyén működő magyar iskola létezését, körülményeit, és annak a csapattagok által való látogatottságát. Jelzi a magyar sajtó iránti érdeklődést: a csapatkönyvtár köteteinek számát, magyar könyvek olvasását (sajnos az olvasott könyvek száma évről évre mindig alacsony) és a csapatújság létezését. A csapatkrónika kitér a csapatélet kimagasló eseményeire, magyar nyelv ápolására, őrsi-, raj- és csapat összejövelek gyakoriságára, kirándulásokra, azok jellegére, más cserkészcsapatokkal való közös megmozdulásokra, a csapatról a helyi és magyar sajtóban közölt híradásokra. A krónika ki kell térjen a csapat főbb nehézségeire, a szülőkkel és a magyar társadalommal való kapcsolataira. A csapatról beküldött fénykép megőrökíti a tagságot. Ezek a Szövetség archívumába kerülnek. A Szövetség fényképalbumai összeállítására Mauksch Péter cscst., a *Magyar Cserkész* volt szerkesztője, még Bodnár Gábortól kapott megbízást.
3. **Ki írja meg az évi jelentést?** Az évi jelentés beküldéséért a csapatparancsnok felelős. Ugyanakkor elég, ha ellátja aláírásával, amennyiben más készíti elő. A csapatparancsnok segítségével és ellenőrzése alatt a csapattitkár vagy más erre alkalmas felnőtt személy is megteheti. Kitűnő feladat egy felnőtt cserkész számára, mivel alkalmi munka. Ideális esetben a fentiekén kívül a parancsnokhelyettes, pénztáros, szertáros és a krónikás bevonása is ajánlatos. Ahol több, mint három őr működik a csapatban, ott fontosabb a fentiek bevonása. A munka megkönnyítésére - főleg nagyobb létszámú csapatoknál - a parancsnok kérhet jelentést a rajparancsnokoktól, azok pedig az őrvezetőktől. (Magyar írás és fogalmazás gyakorlása!). Legjobb, ha a parancsnokság egy este összeül és a vázlatot elkészíti, azaz az űrlapot kitölti, majd a kijelölt személy véglegesíti. Ha a csapat irattára organizált, akkor ez aránylag gyorsan elkészíthető. A körzeti parancsnok segítségét is lehet kérni - az utóbbinak feladatköréhez tartozik az évi jelentésekhez való segítség nyújtása. Kellékek az évi jelentés elkészítéséhez: kútforrások, a tavalyi évi jelentés másolata, levéltár, csapatparancsok, szülői tájékoztatók, a pénztárnapló, szertárnapló, csapatnapló, és a kiadott csapat újságok számai, ha vannak.
4. **Határidő.** Az évi jelentést valamikor Karácsony és január közepe közt ajánlatos megbeszélni, a február 1 határidő miatt. A határidő letelte után a be nem érkezett jelentések beküldésére a parancsnokokat újra fel kell szólítani, némelyiket többször. Ez újabb levelezést igényel, mely

természetesen pénzbe, de főleg időbe kerül. A jelentés pontos beküldése a Központ munkáját lényegesen megkönnyíti. A modern technológiával ma már igen egyszerű több példányt készíteni. A formája már drótpostán is kapható ("file attachment"-ként, azaz iratgyűjtő melléklet letöltéssel).

5. **Mi történik a jelentéssel annak pontos beküldése után?** Sok vezető abban a hiszemben él, hogy miután jelentését beküldte, azt talán el sem olvassák, vagy elolvasás után az az aktában porosodik. E sorok írója a Központhoz aránylag közel él és több központi beosztásban tevékenykedett. Így tanúskodhat, hogy minden jelentést többen is kiértékelnek, adott esetekben megválaszolnak, ill. véleményeznek, megjegyzésekkel, tanácsokkal látnak el. Ez a Szövetség létrejötte óta fennáll. Egyik olvasó rendszerint a Szövetség elnöke, régebben Ügyvezető Elnöke, mint a cserkészmunka fő irányítója. Ideális esetben a jelentést, ill. annak másolatát a közbeeső szervek irányítói, azaz körzeti parancsnokai, ill. kerületi parancsnokai is megnézik. Másolatot feltétlenül tegyünk a csapat irattárába. *Rendszerint ez az egyetlen összefoglalás és egyben írott emlék a csapat évi munkájáról amely az utókor számára megmarad!*
6. **Milyen előnyök származnak az évi jelentésből a csapat részére?** Idáig csak arról volt szó, hogy a jelentés a Központot ill. központi vezetőséget látja el információval, adatokkal. Ám a csapatoknak is van haszna ebből. A krónika felhasználható a csapatparancsnok által kiadott szülői tájékoztatóban. Ez a csapat eredményeit, tevékenységét ismerteti. Megóvjá az utókor számára a csapat történelmét, hagyományait, valamint a csapat vezetéséhez, irányításához hasznos és érdekes adattárat tartalmaz. A jelen cserkészmunkához is adhat hasznos irányelveket. Régi címeket tartalmaz, mely kiesett vagy elköltözött tagokhoz, régi barátságok felújításához vezethet. A csapat leendő támogatói érdekében is fontos ezek nyilvántartása. Külföldi fennállásunk óta igen sok csapat ünnepelte és ünnepi fennállásának már a 25., 30., 40., 45., sőt az 50. jubileumát. Milyen jó ilyenkor elővenni a régi jelentéseket, adattárakat a jubileum hatásosságának növeléséhez, az emlékkönyv megírásához. Vajon hány csapatnak kellett emlékkönyvét enélkül megszerkeszteni, jubileumát megünnepelni?

Összegezve, minden szervezetnek megvannak saját szabályai, célkitűzései, filozófiája, melyek meghatározzák annak működését. Mint ifjúsági - tehát nevelési intézmény - célkitűzéseink eléréséhez a megfelelő irányvonalakat megszabni és azokat ellenőrizni csak akkor lehet, ha részletes tudomása van a központi vezetőségnek csapatai munkájáról.

A fentiek alapján remélhetőleg több felelősségtudattal és kedvvel áll neki minden csapatparancsnok e feladatának teljesítéséhez. Sikeres tollforgatást kívánok mindannyioknak.

Cseh Tibor: Szervezés, Tanítás, Lelkesítés

Mint ahogy legtöbbször már értesültetek, Cseh Tibor cserkésztszisztet a közelmúltban nagy kitüntetés érte: a magyarországi Bethlen Gábor Alapítvány neki ítélte a Márton Áron emlékérmét. Ebből kifolyólag, 2001. január 13-án az Amerikai Erdélyi Szövetség, a Magyar Emberi Jogok Alapítvány, a Magyar Baráti Közösség és a KMCsSz rendezésében Tibor-bának számos barátja gyűlt össze a New York-i Magyar Házban, hogy a magyarság érdekében végzett több évtizedes munkáját méltassa. Dr. Jeszenszky Géza nagykövet úr átadta Németh Zsolt államtitkár úr üdvözlő levelét. Ugyanakkor a KMCsSz részéről Lendvai Lintner Imre elnök adta át a Szövetség legmagasabb kitüntetését, a Teleki Emlékérmét. Az ünnepség folyamán magyar szervezetek vezetői, közismert személyiségek, valamint Tibor-bá munkatársai és tisztelői köszöntötték az ünnepeltet.

Az alábbiakban közöljük Dr. Ludányi András egyetemi tanár által a Márton Áron emlékérem budapesti átnyújtásának ünnepségére írt laudációját. (Kivonat)

Cseh Tibor a szervezés, tanítás és lelkesítés élő példája, a magyar cserkészmozgalom és a Magyar Baráti Közösség egyik kiemelkedő alakja. Elkötelezett ember, akít a sors a magyarság szolgálatára rendelt. Sokoldalú, széleslátókörű, fegyelmezett magyar, aki tudását, lelkesedését, élettapasztalatát közösségével, munkatársaival, családjával mindig önzetlenül megosztotta. Munkabírást és közösségének szolgálatát még az 1999 nyarán szenvedett agyvérzése sem törte meg. Bár ez a csapás megbénította jobboldalát, azóta tolószékben ülve, balkézssel pötyögteti a számítógép billentyűit, hogy az általa szerkesztett folyóiratok (ITT-OTT, Magyar Cserkész, Transsylvania) továbbra is megjelenhessenek.

Cseh Tibor az akkor már Romániához tartozó Alsócsernátonban, Háromszék megyében született 1925 február 27-én. Nagyanyja utolsó kívánsága az volt, hogy Tibort Magyarországon neveltesék, mivel az akkori román kormány betiltotta a magyar nyelvű oktatást a Székelyföldön. Így hat éves korában Budapestre került nagybátyjához, aki örökbe is fogadta. Iskoláit Budapesten végezte, a Szent István Gimnáziumban érettségizett, és 1942-ben elkezdte egyetemi tanulmányait. 1944-ben behívták katonai szolgálatra, orosz fogságba került, onnan sikerült megszöknie. Kalandos úton visszatért szülőfalujába, de rokonai addigra Németországba menekültek. Visszatérve Budapestre később folytatta műegyetemi tanulmányait, és vegyészmérnökként diplomázott.

1948-ban, miután több barátját bebörtönözte az egyre teljesebbé váló kommunista hatalmi gépezet, átszökött az osztrák határon. Az ausztriai menekülttáborban megismerkedett az ekkortájt kibontakozó külföldi magyar cserkészmozgalommal, amelyben azóta is fáradhatatlanul dolgozik. 1949-ben kivándorolt Brazíliába. Még abban az évben negyedmagával megalapította a Rio de Janeiro-i magyar cserkészcsapatot, mely az első magyar cserkészegység volt az amerikai kontinensen. 1950-ben megnősült, feleségül vette Gábor Anna cserkésztszisztet és áttelepültek Sao Pauloba.

Vegyészmérnökként dolgozott az amerikai Cyanamid cég brazil vállalatánál. Mint megbecsült szakembert 1963-ban áthelyezték az USA-ba, a cég nemzetközi osztályára, New Jersey-be. Innen többször volt hosszabb-rövidebb ideig kiküldetésben Mexicóban, Argentínában és Brazíliában. A Cyanamid különösen Brazíliában terjeszkedett, ezáltal Cseh Tibor nyelvtudása, szakértelme és brazil helyismerete révén kulcsszemlélyé vált.

Szakmai elfoglaltságán túl a cserkészkedés és a magyar kulturális tevékenység mindenütt központi szerepet töltött be életében. Az ő nevéhez fűződik a regös cserkészlet külföldi kezdeményezése, amely Rióban és Sao Paulóban 1950-ben elindult. Számtalan regös eseményt szervezett, ahol a népi kultúra különböző ágaival foglalkoztak a fafaragástól a népi táncon át a jeles napok népszokásáig, népmeséig, népballadák színjátékszerű bemutatásáig. Munkájáért a Külföldi Magyar

Cserkész Szövetség 1995-ben Árpád díjjal, 2000-ben Teleki emlékéremmel és Szent István emlékéremmel tüntette ki.

A cserkésznevelő munka mellett Tibor tíz éven át dékánja, később vicerektora volt a Sao Paulo-i Könyves Kálmán szabadegyetemnek. Ennek keretén belül több igen népszerű előadást tartott kedvenc irodalmi témáiról. A brazíliai magyar kulturális élet motorja volt. Szervezte a regös hétvégeket, felolvasó estéket, előadásokat, kiállításokat. A magyar kultúra ápolása az USA-ban is központi helyet foglalt el életében. A hetvenes évektől az ITT-OTT folyóirat körül csoportosuló Magyar Baráti Közösségben volt elsősorban tevékeny. 1972-ben az MBK első nyilvános találkozóját szervezte, majd ettől kezdve minden évenként ismétlődő, nyári szeminárium-hét aktív tagja, szervezője volt. Az ITT-OTT-ban rendszeresen megjelenő írásai kezdettől fogva irányító szerepet játszottak a Közösség életében. Igyekezett a magyar kultúra ápolását élvezetessé, változatossá és frissé tenni, főleg az ifúság számára. Az egyes magyar szervezetek tevékenységét igyekezett összehangolni, tagjait közelebb hozni egymáshoz.

Bár nem minden elképzelését koronázta siker, ezek megvalósítása talán a fiatalokra marad, akikre Tibor nagy hatással volt. A Magyar Baráti Közösség fiatalabb nemzedéke 1997-ben, a Reménység Bál alkalmából Cseh Tibort választotta kitüntetettjének sokoldalú kimagasló teljesítményeiért. Ezek között kiemelték, hogy megmentette a *Transsylvania* folyóiratot, ezáltal szócsövet biztosítva a kárpát-medencei kisebbségek számára Nyugaton, méltatták irodalmi tevékenységét a cserkész és nem-cserkész sajtóban, kiemelték jó hatását bajtársaira példaadásával, munkabíráásával, és szerény, mindig szolgálatkész jelenlétével. Dicsérték tiszta magyar nyelvhasználatát, gazdag szókincsét, világos, egyéni stílusát. Végül méltatták úttörő kezdeményezését a magyar művészet egyes hazai képviselőinek meghívásával 1971-ben, vállalva ezért a megnemértést és támadásokat is.

Ma még hozzáadhatunk a fentiekhez egy újabb dicséretes kezdeményezését. Bodnár Gáborral együtt már korábban tervezték, hogy a nyugati magyarság fiataljait Magyarországra kellene küldeni nyelvi és kulturális megerősítésre. 2000-ben a kezdeményezés valóra vált és dr. Némethy Kesserű Judit, Tarján Bodnár Ágnes, Tarján Gábor és Cseh Tibor közös munkájával létrejött a Collegium Hungaricum Juventutis Occidentalis, és szeptemberben 20 nyugati magyar fiatal kezdte meg tanulmányait Magyarországon. 2001. januárjában további 8 fiatal magyar csatlakozott hozzájuk. A magyar kormány egyelőre évi 30 ösztöndíjat biztosított a külföldi magyar ifúságnak. Az idei ösztöndíjasok 70 százaléka cserkész.

Cseh Tibor Midland Park-i otthona a nyugati magyar élet egyik szellemi központja. Tibor ma is szervez, tanít, lelkesít, kapcsolatot tart a magyarság képviselőivel a világ minden táján. Isten áldását kérjük, hogy ez a kemény székhely még sokáig folytathassa népe szolgálatát, és maradjon meg élő példaképünknek.

(folytatás a 2.oldalról)

...A kivándorló magyarok már 1945-től a menekült táborokban már megkezdtek a cserkészettel, és most 53 évvel azután, itt a 3. generációs magyar fiatalokkal tudok magyarul beszélgetni, akik állampolgárságukat nézve lehetnek: amerikaiak, brazilok, venezuelaiak, ausztráliaiak, németek - mindegy, mert ők MAGYAROK.

Büszkén mondom, hogy augusztus 13-tól egy kicsit én is ide tartozom. A vezetőképző tábor tisztiképző táborában vagyok tisztjelölt. Itt arra próbálnak nálamnál jóval régebb óta cserkész emberek felkészíteni, hogy hogyan vezessék cserkészcsapatot. "A vezetés elsősorban példa" (Teleki Pál) - ez számomra a tábor legfontosabb üzenete. Példát kell mutatni ahhoz, hogy vezetni tudj. Jó látni azt, hogy ezt olyan emberek mondják, akik tényleg példaképek a mi számunkra is. Kitűnő hangulatú előadások, gyakorlati foglalkozások keretében ismerkedhettünk meg a vezetés elmélettel, a táborszervezéssel, a fejlődéslélektannal. A cserkészvezető munkájának egy-egy részével kapcsolatban minden részletre kiterjedően meg tudunk vitatni mindent, és nagyon sok jó ötletet kaptam a további munkánkhoz.

Gulyás Kovács Gergely (Magyarország)

...A tiszt tábor gyakorlati feladatai is kihívást jelentettek. Mindannyian megterveztünk és levezettünk egy adott témához kötött tábortűzet. Minden jelölt ezenkívül egy minta őrsi kiképzést is tartott őrsének. Minden esetben az ötletességen, játékoságon, élmény és tudás átadásán volt a hangsúly. Jó volt ezeket gyakorolni, hisz a csapatparancsnoki munka nem csak papírmunka, hanem játékos gyakorlatokon keresztül való nevelés.

...A legnagyobb érték, amit magunkkal hazaviszünk a táborból, az a tíz napon keresztül összeforrt közösségünk emléke. A tábor három őrsének 13 jelöltje többnyire itt ismerkedett meg először, mégis érezhető, hogy már ismerjük és szeretjük egymást. Holnap elválunk egymástól és soha többé nem találkozunk újra össze mindnyájan. Egyenként kerülünk vissza egymástól messzeső kontinensekre, városokba, hogy nekilássunk a csapatmunkának. Ott már nem lesz mellettünk 12 együttérző segítőtárs, nem fogunk tudni közösen kialakítani megoldásokat, nem lesz alkalmunk közös eszmecserére. Mégis a tisztitábori közösség emléke egy valódi erőt és támaszt fog nyújtani munkánkhoz. Ez az, amit mindannyian hazaviszünk a táborból.

Szekeresné Avvakumovits Katica (Washington, D.C.)

...A korosztályok (21-53 évig) igen nagy megértésben működtek együtt. Amikor megérkezésemtől megláttam az aljnélküli ösöreg sátrakat, már láttam, hogy ez a tábor mégsem lesz olyan puhány fenéklapító, mint ahogy sokan rémisztgettek előre. ...Fantasztikus volt egyszer utoljára újra őrsben lenni, négyen egy sátorban dideregni, reggelente álmosan egyszerre kipattanni reggeli tornára. A közös építmények és a portya is jobban összefogott minket. Szép egy közös célért együtt küzdeni, beosztani erőinket, elosztani a feladatokat egymás között.

Jó volt újra - öt év családayai tevékenységek után - újra "iskolapadba" ülni, csak figyelni és jegyzetelni, megvitatni dolgokat korombéliekkel - dolgozatokat írni, éjszakákon át tanulni. Üdítő élmény volt ennyi jó gondolkodású emberrel együtt lenni. Látni, hogy másnak is fontos, ami nekem fontos. Lelki elmélyülést jelentettek számomra a reggeli és esti közös imádságok, az istentiszteletek Drótos Árpád és Gémes Pál lelkészek szolgálatával. ...Volt lehetőségünk sokmindenen elgondolkodni. Főleg azon, hogy mit csinálhatnánk jobban ahhoz, hogy az ifjú cserkészeinknek jobb utat mutassunk - a fény felé vezető utat, hogy tudatos keresztyénként, emberebb emberként és magyarabb magyarként hogyan állják meg helyüket zűrzavaros világunk forгатagában...

Gémes Nóra (Stuttgart, Németország)

HAZAMENTEK

Ligeti László cscst. (1930-1999)

Budapesten született 1930. november 30-án. A 432 sz. cscs-ban tett cserkészfogadalmat tíz éves korában, majd őrsvezető lett. Cserkész szellemiségét a mozgalom már ebben az időben meghatározta, melyhez egész életén keresztül hű maradt. Ritka példája volt az igazi cserkészszemélynek. Példás életet élt. Családjával az 1956-os forradalom és szabadságharc alatt érkezett Amerikába, a pennsylvaniai Pittsburgh-be. Szerszámkészítőként kereste kenyerét. Ezt a mesterséget még a felsőipari érettségivel a budapesti Gépipari Technikumban, mint általános gépész szerezte meg. A szakmát Amerikában is igen nagy hozzáértéssel gyakorolta.

Életkörülményeinek megalapozása után szolgálatot keresett a magyarság érdekében. Városában azon fáradozott, hogy ott is magyar cserkészcsapat létesüljön. Kezdeményezésére a clevelandi Dolesch Gyula cscst.-vel együtt 1964-ben megalakították a 18. sz. Esze Tamás cserkészcsapatot. Majdnem folytatólagosan tíz éven keresztül állt a csapat élén. Rendkívül alapos ismerője volt a kenuzásnak és cserkészfiait sokszor vitte az Allegheny folyón túrákra. Ennek eredményeként a Szövetségben 1967-től nyolc éven át vizicserkész szakvezetőként is működött. A csapat otthona a hazelwoodi magyar Szent Anna r.k. egyház volt, ahova a vidék különböző részeiből érkeztek cserkészei, sokszor 30-40 mérföldeket utazva. A csapat alakulásától kezdve egyéni életét teljesen a cserkészetnek szentelte, és a vegyescsapatból később megalakult 31. sz. Kanizsay Dorottya leánycsapatnak a 70-es évek elején közel négy évig szintén parancsnoka volt. A központi vezetőség felismerte vezetői tehetségét és szervezési készségét, és ezáltal több központi beosztásba került. Az Intéző Bizottságnak 1973-tól 1977-ig volt tagja. 1977-től négy évig a III. kerület parancsnoka, de közben a fillmorei segédtisztképző táborok kiképzője, majd kétszer parancsnoka. Egyik volt neveltje, Pozsgay Tamás cst., így jellemzi Laci bát: "Mint csapatparancsnok a teljes odaadás, áldozatkészség és a cserkészet iránti lelki elmélyültség jellemezte létét, mellyel minket, felnövő kamaszokat kezelt. Egyéb kitüntetések mellett, munkája elismerésül a Szövetség 1975-ben a legmagasabb kitüntetéssel a Teleki érmmel jutalmazta. A külföldi magyar cserkészet egy igen kiváló vezetőjét veszítette el vele. Emlékét híven őrizzük. Béke hamvaira!

Fischer Viktor

Hevesi Nagy Tibor, cscst. (1941 - 2000)

Hirtelen, váratlanul hívta haza Teremtője. A birtokán fellángoló tűz oltásához sietve gépkocsi baleset áldozata lett. Ezzel a szerencsétlen tragédiával befejeződött a magyar cserkészet egyik legkiválóbb vezetőjének élete.

Fiatalkori diák volt, mikor a nemzeti érzésű magyarok kitépték a sarlós, kalapácsos csillagot a zászló közepéből. Otthagyták az iskola padját és gyerekfejjel csatlakoztak a szabadságot követelők közé. A vérbefojtott harc, és az azt követő kilátástalan jövő, szüleivel és testvéreivel együtt új haza keresésére készítette. Ausztráliát választották. Tibor, vagy Tibi Bá, ahogy a cserkészek hívták, szinte azonnal a cserkészek között keresett társaságot és barátokat.

Tehetsége nagyon hamar a vezetők közé emelte. Gilwell kiképző, csapatparancsnok, s végül az ausztráliai magyar cserkészek parancsnoka lett. Mindegyik tisztségben pompásan megállta helyét. Négy évtizeden át a cserkészéletért dolgozott. Az ő és a hozzá hasonló elsőrangú vezetők érdeme, hogy még ma is sok fiatal cserkész szíve magyarul dobog.

Nt. Bernhardt Béla eltávozta után előtérbe került egy cserkészotthon szükségessége. Tibi Bá egyik vezéralakja volt annak a kis lelkes csoportnak, akik azt a magyar társadalom áldozatkész adakozásából felépítették. Munkájának elismeréseként a Szent László Társaság és Rend meghívta tagjai közé, majd hat évvel később a Rend lovagkeresztjét adományozta neki.

Az alumínium szakmában találta meg a neki való munkakört. Ő lett Ausztrália egyik legjobb alumínium fal, ablak és bejárat tervezője. Munkája Dél-Kelet Ázsiába is elvitte, és ott is számos hatalmas épület tanúskodik az ő kiváló elgondolásairól.

De élete nagy élménye a cserkészlet volt. Nagyszerű cserkész volt. Elméletileg is, gyakorlatilag is a legjobb. Meghívták az USA-ba is, Argentínába is vezetőképző táborok vezetésére. Egyik legnagyobb adottsága az volt, hogy a kiscserkészekkel éppen úgy megtalálta az érintkezés hullámhosszát, mint a nála idősebbekkel. Korát feledve tudott fiatal gyerek lenni, ha az kellett, vagy fiatalágát meghazudtoló bölcsességgel tudott ítélni, tanácskozni, ha arra volt szükség.

Egyenes, őszinte és kötelességtudó volt mint cserkész is és szakmai munkájában is. Gyorsan, megbízhatóan és kiválóan dolgozott. Kézügyessége páratlan volt. Több alkalommal bebizonyította, hogy majd' mindenhez értett és rendszerint jobban mint más.

Családszerető ember volt. Szűkebb családját nagyon szerette és a nagy távolságok ellenére mindent megtett, hogy együtt lehessen velük. De szeretete kiterjedt a cserkészcsaládokra és barátaira is. Együtt örült sikereiknek és siratta bánataikat. Szeretett ki tudta mutatni. Éreztetni tudta, hogy valóban testvérként szerette barátait, cserkészeit.

A természet rajongója volt. Táborozni, vadászni a legnagyobb örömmel ment. Annyira tudott az állatokkal foglalkozni, hogy állatorvos lehetett volna. Ez és a megélhetés Queensland-be vitte, ahol egy afrikai kecskefajta tenyésztésének bajnoka lett. A sydneyi mezőgazdasági vásáron az első díjjal tüntették ki egyik kecskáját. Még Afrikába is elment feleségével, hogy helyszíni tapasztalatokat szerezzen.

A sors másként határozott. Hazament hirtelen és fiatalon. Idén februárban lett volna hatvan éves. Elismerést, köszönetet nem várva végezte azt a munkát, amit cserkésztesti esküje megkövetelt. A keze alatt felnevelt cserkészek százaiból lett emberebb ember és magyarabb magyar. Életcélját elérte, mert munkájának eredményeként jobb lett a magyar társadalom és virágzott a magyar cserkészlet.

Barátai, cserkészei nevében részvétünket fejezzük ki a gyászoló család felé, de a veszteség nemcsak az övék, hanem mindannyiunké. Az igaz jóbarát, cserkésztestvér helye betöltetlen marad szívünkben, ahol emlékét megtartjuk, amíg élünk. Köszönjük, hogy megosztotta velünk életét, hogy annak részesei lehettünk. Összeszorult szívvel emlékezünk Rá, szeretettel ápolva az együtt töltött szép napokat, éveket. Egy nagyszerű baráttal lettünk szegényebbek. A föld csak testét takarja. Lelkének, szellemének emléke a mi örökségünk. Koporsója mellé eltemetünk múltunk Tibi Bával közös élményekben dúskáló részéből is egy keveset.

Munkában bő, érdemekben gazdag életének végéhez érve hazament a nagy mennyországi cserkészotthon magyar altáborába, hogy kiérdemelt pihenését megkezdje.

Aludj jól, Tibi Bá! Megvívta a magad harcát, Isten ítélőszéke előtt büszke nyugalommal állhatsz! Találkozunk majd újra a túlvilági nagy cserkésztáborban, ahova az elkerülhetetlen előbb, vagy utóbb minket is hazahív.

Nyugodj békében Tibor! A viszontlátásra!

Barátaid és cserkésztestvéreid

Dr. Póka Ervin, cscst.

Budapesten született 1911 március 30-án. Kisgimnazista korától szívta magába a cserkészszellemet Jandik József hittanára és Velösy Béla parancsnoksága alatt a budapesti 5.sz. KEG csapatban. Jogi végzettséget és doktorátust szerzett, közben is cserkészkedett. Nyelvtudása és sokoldalú néprajzi és történelmi ismeretei révén a magyar cserkészlet külföldi képviselőjében kapott fontos szerepeket: résztvett az 1929-es angliai jamboreen, a gödöllői jamboreen idegenvezető rajt vezetésként. 1935-ben a lengyel nemzeti nagytáborban, majd a svédországi Rover Noot-on (mozgótábor) vett részt, 1938-ban a lettországi és litvániai nemzeti nagytáborokban képviselte egy delegáció élén a magyar cserkészletet. 1937-ben, mint cserkész sajtótudósító vett részt a hollandiai jamboreen, és bemutatta a magyar kontingenst a holland trónörökösnek. Ügyvédi vizsgája után a budapesti cserkészkerületben mint kerületi ügyész működött.

A háborút mint tartalékos főhadnagy szolgálta végig, nagyrészt az orosz fronton. A háború utolsó napjaiban, már német területen egységüket a német SS őrizetbe vette, mint megbízhatatlanokat. Onnan néhányan sikeresen megszöktek, és elérték az amerikai vonalakat. Az amerikai megszálló erők rövidesen beosztották tolmácsnak, később ügyésznek a helyi ideiglenes kormányzatban. Egy szép napon egy tisztjával együtt Weilheimbe, München közelébe vitték, mondván, hogy egy "fontos magyar személy" mellett kapnak beosztást. Az illető Horthy Miklós kormányzó volt. P. Ervin a Horthy családdal azután hosszú ideig szívélyes kapcsolatban maradt.

Nem kis nehézségek után 1948-ban sikerült családját (feleség és három kis gyermek) Svájcban egyesíteni, ahonnan Argentínába mentek sok más DP-s családdal együtt. Nyolc év argentinai élet után sikerült az USA-ba áttelepülniük, San Francisco környékén vert gyökeret a család. Itt egy japán kereskedelmi vállalatnál dolgozott nyugdíjaztatásáig.

Az emigrációs magyar cserkészletben nem végzett aktiv vezetői munkát, de a MCSSZ, később a KMCSSZ tagdíjfizető, igazolt csapattisztje volt haláláig. Életének mottója maradt a tíz törvény, főleg "A cserkész, ahol tud, segít". Családjában nagy gondot fordított a magyar nyelv, kultúra és hagyományok ápolására, és büszkeséggel töltötte el, hogy leánya, veje, unokái aktiv magyar cserkészek, cserkészvezetők lettek.

Póka Ervin egyike volt az utolsó, élő láncszemeknek amelyek cserkészletünket a régi, "békebeli" magyar cserkészethez fűzték. Bodnár Gábor bával gyakran levelezett, telefonált, segített Gábor báknak a Magyarországi cserkészlet története c. könyvéhez adatokat szolgáltatni. Mint kisbarnaki Farkas Ferenc személyes ismerőse, annak halála után adatokkal igazolta a Főcserkész úr történelmi szerepét a háború végén. Néhány volt cserkészével élete végéig levelezett. Az 5. sz. KEG Cserkészcsapat zászlóját, amelyet Velösy Béla egykori parancsnok rábizott és neki kijuttatott, kegyelettel őrizte. Amikor viszont a magyarországi cserkészlet 1989-ben újraindult, és a Sopronhorpácson alakult új cserkészcsapat a Velösy Béla nevet választotta, ő úgy érezte, hogy a zászló is inkább az új csapatot illeti, így azt nekik adományozta.

Avvakumovits Ottó